

NORGES HØYESTERETT

Den 5. august 2024 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Falkanger, Høgetveit Berg og Hellerslia i

HR-2024-1381-U, (sak nr. 24-093853SIV-HRET), sivil sak, anke over dom:

A (advokat Bård Utstøl Pettersen)

mot

B
C (advokat Thor Hager Thorkildsen)

avsagt slik

D O M :

- (1) Saken gjelder erstatningskrav mot tidligere styreleder og daglig leder i et entreprenørselskap for mangler ved en oppført enebolig. Spørsmålet er om lagmannsretten har begått saksbehandlingsfeil ved ikke å sikre tilstrekkelig mulighet for kontradiksjon.
- (2) C og B inngikk avtale med entreprenøren Trendhus AS i mars 2019 om planlegging og oppføring av en bolig på deres tomt i X. A var daglig leder og styreleder i Trendhus AS. Eneboligen sto ferdig i juli 2020 og C og B flyttet inn.
- (3) Det ble åpnet konkurs i Trendhus AS i mars 2021.
- (4) C og B mente at det var flere mangler ved boligen. De engasjerte derfor Troms Takst AS ved takstmann Rolf Nikolaisen for å vurdere arbeidsomfanget for utbedring av disse forholdene. Cowi AS, som hadde detaljprosjektert sveisingen og festingen av en stålramme i byggets sørside, utarbeidet et forslag til plan for forsterkning av knutepunktene i stålrammen i et notat datert 23. september 2021. Basert på dette notatet skrev Nikolaisen en takstrapport 21. mars 2022, som inneholdt en vurdering av hva arbeidet med forsterkning av stålrammen ville koste.
- (5) C og B tok ut stevning mot A i oktober 2022 med krav om erstatning for manglene ved eneboligen og kostnader til sakkyndig bistand.
- (6) Nord-Troms og Senja tingrett avsa 5. mai 2023 dom med slik domsslutning:

«1. A frifinnes.

2. C og B dømmes til å betale 502 528 – femhundreogtotusenfemhundreogtjueåtte – kroner i sakskostnader til A innen 14 dager fra forkynnelsen av denne dom.»

- (7) C og B anket dommen.
- (8) Hålogaland lagmannsrett avsa 29. april 2024 dom med slik domsslutning:
- «1. A betaler 788 380 – syvhundreogåttiåttetusentrehundreogåtti – kroner i erstatning til B og C med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra 9. juni 2022 og til betaling skjer.
 2. A betaler 159 487 – etthundreogfemtinitusenfirehundreogåttisyv – kroner i erstatning for sakkyndig bistand til B og C.
 3. Oppfyllelsesfristen i punkt 1 og 2 er 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom.
 4. Sakskostnader tilkjennes verken for tingretten eller lagmannsretten.»
- (9) Som grunnlag for domsslutningen punkt 1 viste lagmannsretten til Nikolaisens rapport.
- (10) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen. Det er i korte trekk gjort gjeldende:
- (11) Det er en kontradiksjonsfeil at lagmannsretten ved erstatningsutmålingen har lagt vekt på Nikolaisens rapport av 21. mars 2022. Hverken under saksforberedelsen eller ved gjennomføringen av ankeforhandlingen ble det vist til denne rapporten, utover til et mindre punkt som gjaldt én spesifikk kostnad som partene var enige om. Som et minimum burde lagmannsretten ha varslet partene om at den vurderte å avgjøre erstatningsutmålingen på et grunnlag som ikke var berørt av partene under ankeforhandlingen. Kontradiksjonsfeilen har virket inn på dommens innhold. Dommen må derfor oppheves i ankeutvalget for erstatningsutmålingens del.
- (12) Det er lagt ned slik påstand:
- «1. Lagmannsrettens dom av 29. april oppheves hva gjelder erstatningsutmålingen.
 2. A tilkjennes sakskostnader for Høyesterett.»
- (13) B og C har inngitt anketilsvar. Det er i korte trekk gjort gjeldende:
- (14) Det er ikke klart at det foreligger brudd på kontradiksjonsprinsippet. Under ankeforhandlingene var erstatningsutmålingen et sentralt tema, og det var bevisførsel rundt både utbedringsmetoder og utbedringskostnader. Ankende part viste selv til den aktuelle takstrapporten under ankeforhandlingen. Utbedringsmetoden som ble lagt til grunn var også gjenstand for kontradiksjon under ankeforhandlingen. En eventuell kontradiksjonsfeil har uansett ikke hatt betydning for lagmannsrettens domsresultat.
- (15) Det er lagt ned slik påstand:
- «1. Anken forkastes.
 2. C og B tilkjennes sakskostnader for Høyesterett.»

- (16) *Høyesteretts ankeutvalg* viser til at anke til Høyesterett ikke kan fremmes uten samtykke fra ankeutvalget. Utvalget kan bare samtykke når anken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken avgjort i Høyesterett, jf. tvisteloven § 30-4 første ledd. Ankeutvalget kan imidlertid oppheve lagmannsrettens dom «dersom ankeutvalget enstemmig finner det klart at det er grunnlag for oppheving», jf. tvisteloven § 30-3 andre ledd bokstav d.
- (17) Anken over saksbehandlingen gjelder altså om det var i strid med kravet til kontradiksjon å bygge erstatningsutmålingen for utbedring av den mangelfulle stållrammen på Nikolaisens takstrapp av 21. mars 2021.
- (18) Etter å ha uttalt at den utbedringsmetoden som Cowi AS foreslo i notatet av 23. september 2021, skulle legges til grunn for utmålingen, fremholder lagmannsretten:
- «Troms Takst har stipulert kostnadene ved denne utbedringsmetoden til 486 660 kroner eks moms. Lagmannsretten viser til kalkyle datert 9. april 2021. I denne prisen er inkludert både stålarbeid og rivning/remontering av fasade og kledning der det er nødvendig for å komme til.»
- (19) Ankeutvalget legger til grunn at lagmannsretten her har ment å vise til Nikolaisens takstrapp av 21. mars 2022, siden beregningene av kostnadene ved å utbedre stållrammen fremgår av denne rapporten. Videre uttaler lagmannsretten:
- «Cow i har fremlagt en prosjektering som viser hvordan arbeidet er tenkt utført. Kalkylen fra Troms Takst er etter det lagmannsretten kan se grundig og spesifisert for de ulike trinnene i arbeidet. Lagmannsretten kan ikke se at det er anført noe eller framkommet noe i bevisførselen som sannsynliggjør at overslaget er feil. Tillagt mva og justert for en prisstigning på 5% fram til da kravet ble framsatt i juni 2022, utgjør dette en utbedringskostnad på 633 630 kroner.»
- (20) I forlengelsen av dette fremhever lagmannsretten at Ronny Lilleng i CB Partner AS, som avga forklaring som sakkyndig vitne under ankeforhandlingen, har stipulert kostnadene til utbedring i samsvar med notatet fra Cowi til 153 235 kroner i et notat av 20. oktober 2023. Deretter uttales følgende:
- «Sett hen til den øvrige bevisførselen fremstår Lillengs kostnadsoverslag åpenbart for lavt. Lagmannsretten bemerker for øvrig at Lilleng har noe redusert troverdighet som sakkyndig vitne i og med at han etter det lagmannsretten forstår er venn av ankemotparten.»
- (21) Det er på det rene – og heller ikke bestridt – at partene hverken under saksforberedelsen for lagmannsretten eller under ankeforhandlingen hadde trukket frem eller ført som bevis Nikolaisens rapport, bortsett fra et lite punkt som ikke er relevant her.
- (22) Ankende part hadde derfor ikke noen «foranledning til å uttale seg om» rapporten under ankeforhandlingen, jf. tvisteloven § 11-1 tredje ledd første punktum. Bestemmelsen gjelder «faktiske forhold», enten de «etter terminologien i § 11-2 første ledd betegnes som påstandsgrunnlag – rettsstiftende faktiske forhold – eller som bevis for slike forhold», jf. Schei m.fl., Tvisteloven, § 11-1 note 4, à jour per 1. mars 2024.
- (23) Lagmannsretten burde da varslet partene om at den vurderte å bygge den aktuelle delen av erstatningsutmålingen på rapporten, jf. § 11-1 tredje ledd andre punktum.

- (24) Dersom kontradiksjonsprinsippet er tilsidesatt, kan det ikke stilles høye krav til sannsynligheten for at feilen har virket inn, jf. Rt-2005-1590 avsnitt 34. Det er etter ankeutvalgets syn derfor «nærliggende at feilen kan ha hatt betydning» for lagmannsrettens avgjørelse, jf. tvisteloven § 29-21 første ledd jf. § 30-3 første ledd.
- (25) Slik partene også er enige om, kan imidlertid feilen bare ha hatt betydning for lagmannsrettens utmåling av erstatning for utbedringen av stålrammen. For vurderingen av ansvarsgrunnlaget kan feilen ikke ha hatt betydning.
- (26) På denne bakgrunn er det bare grunnlag for å oppheve den delen av lagmannsrettens dom – domsslutningen punkt 1 – som gjelder erstatningsutmålingen for utbedring av stålrammen. I tillegg må domsslutningen punkt 4 – sakskostnadsavgjørelsen – oppheves i sin helhet. For øvrig blir lagmannsrettens dom stående.
- (27) Ankende part har vunnet saken og har etter hovedregelen i tvisteloven § 20-2 første ledd, jf. § 20-8 første ledd, krav på sakskostnader for Høyesterett.
- (28) Ankende part har ikke inngitt kostnadsoppgave. Nødvendige utgifter settes til 18 750 kroner inklusive merverdiavgift, jf. tvisteloven § 20-5 fjerde ledd.
- (29) I tillegg har ankende part krav på å få dekket rettsgebyret for anken til Høyesterett, som domstolene skal legge til av eget tiltak. Rettsgebyret er på 12R, som utgjør 15 324 kroner, slik at det totale kravet blir 34 074 kroner.

S L U T N I N G

1. Lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 1, oppheves for så vidt gjelder utmålingen av erstatning for utbedring av stålrammen.
2. Lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse, domsslutningen punkt 4, oppheves i sin helhet.
3. I sakskostnader for Høyesterett betaler B og C – én for begge og begge for én – til A 34 074 – trettifiretusenogsyttifire – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av dommen.

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Thom Arne Hellerslia
(sign.)